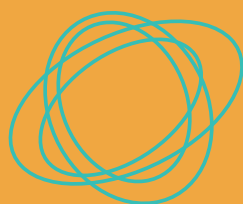

LEDER-OG NETVÆRKS KONFERENCE FOR KRISTNE OG MUSLIMER I DANMARK 2020

31. OKTOBER 2020
DIGITAL KONFERENCE

KRISTENT-MUSLIMSK
SAMTALEFORUM

RAPPORT FRA LEDER- OG NETVÆRKS KONFERENCE FOR KRISTNE OG MUSLIMER I DANMARK 2020

INDHOLD

Program for konferencen	4
Deltagerliste	5
KMS-styregruppen 2020	7
Opgave for styregruppen 2021	8
"Samfundet bør vise tillid til religiøse medarbejdere"	9
"Her skal eleverne blive klogere på sig selv til glæde for medmennesket"	13
Basis for Kristent-Muslimsk Samtaleforum	17

RELIGIØSITET OG FAGLIGHED I VEL- FÆRDSSAMFUNDET

ANE KIRSTINE BRANDT
Konstitueret generalsekretær
Folkekirke & Religionsmøde

Pandemien blev ikke nogen hindring for afholdelse af KMS i 2020, den blev gennemført digitalt. Vi havde planer om en to-dages konference i Aarhus med plads til at lære hinanden at kende, den idé måtte annulleres, men kan forhåbentlig virkeliggøres senere.

Som KMS løb af stabelen i 2020, var der ikke sparet på det religionsmødefaglige indhold med fokus på praksis og på velfærdssamfundets sundheds- og uddannelsesinstitutioner. Religionsmøder foregår ikke alene, når to eller flere sætter sig for at tale eller arbejde sammen. Religionsmøder foregår også helt af sig selv og uden at nogen sætter det i scene - i hverdagen, både når vi er professionelle og som privatpersoner.

Når samfundets institutioner sætter rammen om utallige af hverdagens religionsmøder, er der både ånd og fag på spil. Hvordan er der plads til såvel tro som livssyn? Hvordan indgår den troende i samfundets forskellige sektorer med sin faglighed - og sin tro? Alt dette blev vi klogere på i løbet af konferencen.

I forbindelse med oplæggene på årets konference blev der skrevet to artikler, som fastholder nogle af pointerne fra dagen. Disse kan læses her i rapporten, se side 9-13.

I 2021 holder vi igen en KMS konference - om den bliver fysisk eller digital bliver afgjort i løbet af foråret og så bliver også datoerne meldt ud. Alle, der har deltaget i 2020, vil få en mail herom direkte i deres mailboks. Endvidere vil d også fremgå af vores nyhedsbrev, som kan tilmeldes [her](#).

PROGRAM FOR KONFERENCEN

LØRDAG 31. OKTOBER 2020

TEMA 1: RELIGIØSITET OG FAGLIGHED I UDDANNELSESSEKTOREN

"DET ER MENNESKETS OPGAVE AT BLIVE MENNESKE"

Oplæg ved Peter Franklin, skoleleder ved Institut Sankt Joseph

"RELIGIØSE FRISKOLER OG TIDENS UDFORDRINGER: DANNELSE, CORONA OG SEKULARISME"

Oplæg ved Henrik Abdulhamid Sørensen, Selam Privatskole

TEMA 2: RELIGIØSITET OG FAGLIGHED I SUNDHEDSSEKTOREN

"PSYKOLOGI OG MUSLIMSK TRO – ET KONSTRUKTIVT SAMSPIL"

Oplæg ved Abidah Ashraf, overlæge med speciale i psykiatri, Region Hoved staden

"PSYKOLOGI OG KRISTEN TRO – ET LOVENDE SAMARBEJDE"

Oplæg ved Peter Damgaard-Hansen, psykolog

KONFERENCEN BLEV GENNEMFØRT DIGITALT.

DELTAGERLISTE

Abdul Wahid Pedersen	Dansk Islamisk Center
Abidah Ashraf	Oplægsholder, overlæge m. speciale i psykiatri, Region Hovedstaden
Ahmet Ihsan Deniz	DIT - Dansk Islamisk Trossamfund
Ahmet Polat	Imam
Anders Gadegaard	Vor Frue Kirke, København, Folkekirken
Ane Kirstine Brandt	Folkekirke & Religionsmøde
Basri Kurtis	Den Albanske Trossamfund i Danmark
Berit Schelde Christensen	Hasle kirke
Camilla Henriksen	Folkekirken, Haderslev Stift
Chris Hull	Frelsens Hær
Daniela Jensen	Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde Odense
David Varming Winsløw	Roskilde Stift
Elias Huseyin Demirezen	Dialog Forum
Ellen Margrethe Gylling	Nathanaels kirke & Mødested Amager
Fatmana Yurttas	Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Køge Moské
Gerrit Marseille	Frelsens Hær
Gina Al-Farra	Stor moskeen i Vingelodden
Henrik Abdulhamid Sørensen	Oplægsholder, Selam Privatskole
Henrik Petersen	Dansk Missionsråd
Hilal Demirhan	Dialog Forum
Ismael Brønck	Muslimernes FællesRåd
Jens Christian Bach Iversen	Den danske Præsteforening
Jesper Hougaard Larsen	Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense
Johanne Hastrup	Folkekirken
Julie Damlund	Folkekirken (Aldersro-Lundehus pastorat)
Jørgen Degn Bjerrum	Den danske Præsteforening
Karin Wandall	Vallekilde-Hørve kirker
Kefa Abu Ras	Søstre mod vold og kontrol
Kirsten Münster	Haderslev Domsogn
Kurt Christensen	Menighedsfakultetet/ Den Danske Folkekirke
Marianne Christiansen	Haderslev Stift
Marie Skov	Folkekirke & Religionsmøde
Michael Krogstrup Nissen	Provst, Amagerbro Provsti
Naveed Baig	Islamisk-Kristent Studiecenter
Niels Hviid	Gellerup Kirke
Niels Valdemar Vinding	Folkekirke & Religionsmøde
Peter Damgaard-Hansen	Oplægsholder, psykolog

Peter Franklin	Oplægsholder, skoleleder v. Institut Sankt Joseph
Peter Sode Jensen	Folkekirkens Tværkulturelle Center, Ribe stift
Povl Götke	Søbysøgård fængsel
Safia Aoude	Scandinavian Council for Relations
Sarah Ziethen	Roskilde Domkirke
Sigrid la Cour Sonne	Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde FTS Odense
Svend Løbner	Journalist
Søren Dalsgaard	Folkekirkens mellemkirkelige Råd
Urfan Ahmed	Minhaj-ul-Quran Int. DK
Uzma Ahmed	Fredsprojektet mod Racisme
Vivi Andersen	Grundtvigs Kirke, København

KMS-STYREGRUPPEN 2020

Formand Ahmet Deniz

Næstformand Gerrit Marseille

Mohammad Khani

Fatmana Yurttas

Henrik Abdulhamid Sørensen

Safia Aoude

Nik Bredholt

Sigrid la Cour Sonne

Berit Schelde Christensen

Per Vibskov

Dansk Islamisk Trossamfund

Danske Kirkers Råd/Frikirkeforum

Imam Ali Islamisk Center

Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse

Dansk Muslimske Union

Scandinavian Council for Relations

Danske Kirkers Råd/Den Katolske Kirke i Danmark

Folkekirke & Religionsmøde

Folkekirke & Religionsmøde

Folkekirke & Religionsmøde

OPGAVE FOR STYREGRUPPEN 2021

Forslag om at arbejde med vedtægter i 2021 samt på baggrund af COVID-19 at fastholde sammensætningen af styregruppen fra 2020 til 2021 blev vedtaget.

I løbet af det seneste år er behovet for vedtægter for KMS blevet fremført, og i den sammenhæng er også valg til styregruppe diskuteret.

Hidtil har Kristent-Muslimsk Samtaleforum arbejdet på baggrund af et basispapir og et sæt principper for udpegning af styregruppen.

Løbende ændringer i deltagende organisationer, bl.a. nyetablering og nedlægning, har været anledning til at styregruppen for 2020 har talt om principper for udpegning og vedtægter, der klart forholder sig til en række centrale spørgsmål som myndighed, beslutningskompetence, repræsentantskab og netop styregruppens sammensætning og forretningsorden.

Dette arbejde fortsætter styregruppen i 2021.

MUSLIMSK OVERLÆGE: 'SAMFUNDET BØR VISE TILLID TIL RELIGIØSE MEDARBEJDERE'

Abidah Ashraf er både sufimuslim og speciallæge i psykiatri. Tro og faglighed er ikke modsætninger, mener hun.

Af Svend Løbner, Sameksistens

Man kan godt være dybt troende og skarp i det faglige på samme tid.

Det mener Abidah Ashraf, der er speciallæge i psykiatri. Overbevisningen er vokset i takt med erfaringen: Man behøver ikke adskille det faglige og det religiøse i to adskilte domæner. Det handler mere om, at samfundet har en indbygget tillid til, at den religiøse medarbejder kan håndtere sit arbejde fagligt korrekt.

– Det er vigtigt, at medarbejderen kan være sig selv i arbejdslivet med både med sin religion og sin faglighed og balancere mellem de to, fastslår Abidah Ashraf, der selv er sufimuslim.

Selv har hun oplevet, at der blev sået tvivl om hendes faglighed, fordi hun bærer tørklæde. Hun overhørte kolleger viske, om hun nu ikke var psykotisk, når hun troede på Gud. Og hun følte sig udstillet og vurderet, om hun nu også behandlede sine patienter med faglig skarphed.

Det var for 10 år siden. I dag er situationen en anden, fortæller hun:

– Da jeg overhørte det første gang for 10 år siden, overvejede jeg om jeg overhovedet skulle

være psykiater. Tør jeg blive ved under den retorik? Men i dag er jeg landet godt i det. I dag er jeg absolut anerkendt fagligt på alle planer af mine kolleger, fastslår hun.

TRO MOD DE PROFESSIONELLE RAMMER

Forholdet mellem religion og faglighed er ofte til debat og kom især på mediedagsordenen, da tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen i forlængelse af tegningekrisen i 2006 fastslog, at religion skal ud af det offentlige rum. Men er det muligt og over hovedet ønskeligt?

Ikke ifølge dr. Abidah Ashraf:

– Det kan godt være, at det virker iøjnefaldende, at jeg med tørklædet bærer min religion med mig ind i arbejdslivet, men når jeg arbejder med borgere, klienter, patienter, så er det ikke religionen, der dominerer min fremgangsmåde. Det handler mere om medmenneskelige værdier og god karakter, som religionen bidrager positivt med. Men man skal naturligvis være tro mod de professionelle rammer, der er sat på arbejdspladsen.

Abidah Ashraf er en af talerne ved en leder- og netværkskonference for kristne og muslimer med temaet "Religiøsitet og Faglighed i Velfærdssamfundet". Konferencen er arrangeret af Kristent-Muslimsk Samtaleforum under organisationen Folkekirke & Religionsmøde.

ET KONSTRUKTIVT SAMSPIL

På konferencen, der foregår online, vil Abidah Ashraf tale over emnet "Psykologi og muslimsk tro – et konstruktivt samspil".

– Fagligheden behøver ikke være en kontrast til ens religiøse overbevisning. Når en muslimsk patient lider af depression, er det depression i klinisk forstand. Depression er depression, uanset hvem der har den. Vi ser sygdommen som den er, uanset hvilken kulturbaggrund patienten har. Men tager naturligvis hensyn til kulturen og religionen i omgang med patienten. Præmissen for at arbejde i psykiatrien er netop, at man tager højde for religiøse forskelle, så man hverken over- eller underfortolker symptomerne.

Det er især aktuelt, når psykiatriske patienter har en eksistentiel krise:

– Nogle er vokset op med dommedagsscenarier og kan ikke se Guds barmhjertighed, selv om man taler med dem om det. Så i teorien er den religiøse tilgang i terapi en hjælp, fordi vi kan pege på Guds barmhjertighed og tilgivelse. Men i praksis kan vi også møde en patient, som er vred på Gud, fordi han eller hun ikke bliver rask med det samme. Da kan det være svært at se, at der også er barmhjertighed i prøvelsen, selv om den virker ubærlig.

FORSKEL PÅ HVERDAGSISLAM OG LÆRDES UDLÆGNING

Mange muslimske patienter oplever psykisk sygdom som en straf, fordi de nok er kommet til at begå en synd, fortæller Abidah Ashraf og forklarer, at der er stor forskel på hverdagsislam og de lærdes udlægning af teologiske dilemmaer.

– Når man taler med islamiske lærde, vil de sige, at sygdom ikke er straf men en prøve. Men hvis patienten har en meget konkret og sort-hvid religiøs tænkning, har man et problem. Så bliver det negativt. Det kommer også an på, hvor religiøst funderet man er som individ. Her kommer vi hver især ind med meget forskellig opdragelse og tilgang til religion.

– Den islam, som kommer fra de lærde, ligger ofte milevidt fra den muslimske praksis, man ser ude i samfundet. Vi er som mennesker gode til at trykke os selv og hinanden ned ved at fokusere på det negative. Men vi får problemer, når vi har en meget konkret, ritualiseret, punktopstillet, sort-hvidt og konsekvensbaseret forhold til religion. Men fokuseres der på Guds barmhjertighed, er der plads til at lave fejl. Og når vi fortryder, er der altid en vej tilbage. Den rejse er vi alle sammen på!

NATURVIDENSKAB OG MUSLIMSK FORSKNING KAN SUPPLERE HINANDEN

Abidah Ashraf mener, den vestlige naturvidenskabelige og den østlige religiøse videnskab kan berige hinanden.

– Psykologi har altid eksisteret indenfor den muslimske tro. Det var endda en muslimsk lærd i begyndelsen af 900-tallet, der skrev den første bog om kognitiv adfærdsterapi over for angst, tvangstanker, OCD osv. Islamisk psykologi går derfor ikke imod troen i sig selv, men har et meget større perspektiv på menneskets sjæl end den vestlige psykologi. Selv om det græske ord *psyche* faktisk betyder sjæl. Den vestlige psykologi er funderet blandt andet i naturvidenskaben, hvor den islamiske psykologi er funderet i sjælen, sindet, hjertet og individet. Her kan de to tilgange indgå i et konstruktivt samspil. Vi har et hjerte med nogle motiver, der får indflydelse på det, vi gør.

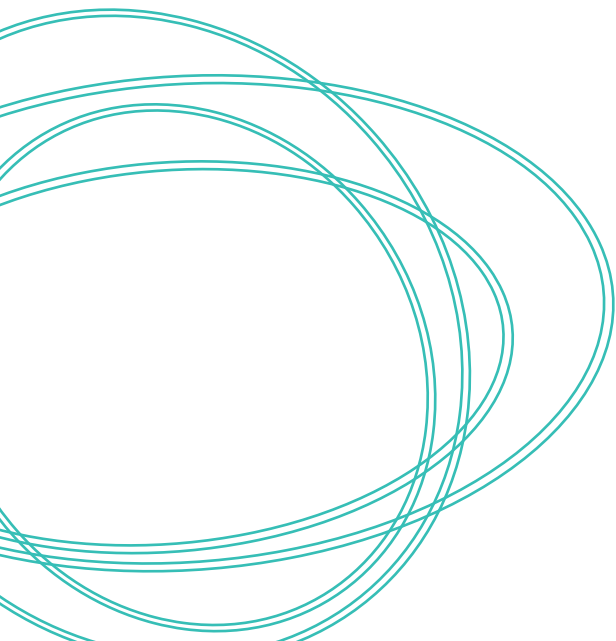
Og så er vi tilbage ved hendes emne på lørdag: "Psykologi og muslimsk tro – et konstruktivt samspil". Det er et samspil og derfor ikke adskilles. Det er et konstruktivt samspil, fordi religionsforståelsen bidrager positivt i den psykiatriske behandling. Og det er et samspil, som bør anerkendes af det omgivende samfund ved at både lovgivere, arbejdsgivere og kolleger viser tillid til den religiøse medarbejders faglige skarphed.

Ved siden af sit arbejde som speciallæge psykiatri driver Abidah Ashraf også klinikken 'Afyā med fokus på patienter med religiøse og eksistentielle problemstillinger. 'Afyā er arabisk og betyder

velvære for hele mennesket.

Abidah Ashraf taler ved Kristent-Muslimsk Samtaleforums konference lørdag den 31. oktober 2020 omkring kl. 12.30.

Artiklen er også udgivet på Sameksistens [her](#).

KATOLSK SKOLELEDER: 'HER SKAL ELEVERNE BLIVE KLOGERE PÅ SIG SELV TIL GLÆDE FOR MEDMENNENSKET'

På Institut Sankt Joseph er alle elever velkomne uanset tro og religiøst tilhørsforhold, forklarer skoleleder Peter Franklin.

Af Svend Løbner, Sameksistens

Man behøver ikke være katolik for at gå i katolsk skole. Man behøver heller ikke være kristen. Ikke en gang troende. At sætte sit barn i Institut Sankt Joseph på Dag Hammarskjölds Allé i København handler om noget helt andet: At blive menneske, som citatet på skolens facade udtrykker det: "Det er menneskets opgave at blive menneske".

Citatet fra Cicero er emne for skoleleder Peter Franklins indlæg på Kristent-Muslimsk Samtaleforums online konference "Religiøsitet og Faglighed i Velfærdssamfundet" på lørdag. Kristent-Muslimsk Samtaleforum er en underafdeling i organisationen Folkekirken & Religionsmøde.

Vi beder Peter Franklin uddybe citatet og forklare, hvad det betyder for hans skole, som jo er erklæret katolsk. Hvordan forholder skolen sig børn fra både anderledes troende og ikketroende familier?

– Når man sætter sit barn på katolsk skole, har vi ikke nogen forestilling om at der er et bestemt facit, vi skal pådutte børnene. Målet er ikke at de skal blive katolikker hurtigst muligt! Vi respekterer, at der er mange måder at være religiøs og ikke-religiøs på. Og vi vil lære eleverne at respektere hinanden gensidigt.

VIL KVALIFICERE ELEVERNES EGNE OVERVEJELSER

For Peter Franklin går faglighed og tro hånd i hånd. Det er et erklæret mål at arbejde med både uddannelse og dannelse.

– Vi gør det, man jo gør på skoler: udruster eleverne med det faglige, der personlige og det sociale. Men det handler også om det åndelige, det religiøse, det spirituelle. Selvfølgelig i fuld respekt for, om man kommer fra en ikke-religiøs baggrund, eller om man er muslim, kristen, jøde eller hindu.

Katolske skoler har en lang tradition for at have elever fra forskellige religiøse baggrunde, oplyser Peter Franklin. I Mellemøsten findes der en del katolske skoler, hvor flertallet af eleverne er muslimer.

– Målet er ikke at holde det religiøse adskilt; målet er at understøtte eleverne og kvalificere deres overvejelser: Hvem er jeg, hvad skal jeg med mit liv, og hvad tror jeg på? Når vi arbejder med retræter, filosofiundervisning, meditation og socialpraktik, så handler det alt sammen om at kvalificere elevernes overvejelser over eget liv. Om at komme tættere på både sig selv og på Gud – som i bund og grund er den samme bevægelse.

RELIGION BLIVER TAGET ALVORLIGT

Samtidig fastslår skolelederen, at Institut Sankt Joseph ikke blot er en religionsskole, men specifikt kristen – katolsk:

– Den muld vi står i – og den væg, vi dagligt spiller bold op ad – er det kristne livs- og menneskesyn. Og vi har fx morgensang med bøn hver morgen, som alle skal deltage i.

Er det ikke et problem for ikkekristne familier?

– Nej, det oplever vi faktisk ikke. Når vi har nogle af væres familier med muslimsk baggrund om, hvorfor de sætter deres børn hos os, så svarer de, at de gerne vil have deres børn et sted, hvor det at have et religiøst tilhørsforhold bliver taget alvorligt. Og så lever man med, at det ikke er en muslimsk skole, men kristen skole, hvor der også er gudstjenester.

Er det så på grund af de bløde kristne værdier?

– Jeg ved ikke, om der findes eksklusive kristne, katolske værdier. Der findes menneskelige værdier og på den katolske skole er der tale om et humanistisk dannelsesprojekt, som også indbefatter udviklingen af det åndelige og religiøse. I vores formålsparagraf står der, at vi skal skabe et skolemiljø, hvor evangeliets ånd af frihed og kærlighed er levende. Kort sagt vil vi gerne frisætte vores elever til at kunne og turde læne sig ind i det liv, de har fået. Og til altid og i alle sammenhænge at fastholde alle menneskers umistelige værd.

BRUDFLADER HÅNTERES RESPEKTFULDT

Brudfladerne mellem faglighed og åndelighed er en spændende balancegang, mener Peter Franklin:

– Her er vi privilegerede, fordi vi som katolsk skole er et tilvalg for forældrene. Selv om der er mange forskellige motiver, så er det trods alt et tilvalg. Når vi fx gennemfører obligatorisk socialpraktik, så er det for at give vores elever erfaringer med, at der er brug for dem ude i verden. Det er en del af pakken.

Men brudfladerne er der selvfølgelig, indrømmer han. Og de skal håndteres respektfuldt.

– Det er afgørende vigtigt for skolen, at vi hver morgen sammen kan bede Fader vor eller Frans af Assisis tværreligiøse bøn for fred i verden. Men præcis lige så vigtigt er det, at samtlige elever oplever sig mødt og rummet med alt, hvad de er – og med den kultur, hver enkel er rundet af.

Dette er en balancegang, som i den grad kalder på et skolemiljø præget af omsorg, respekt og dialog.

MÅ GERNE INDRETTE BEDERUM PÅ SKOLEN

Peter Franklin håber, at ikketroende, muslimer, jøder og andre oplever skolens rummelighed:

– De oplever forhåbentlig, at de værdier, der ligger i kristendommen ikke er eksklusivt kristne, men almenmenneskelige. Værdier, som man uanset om man er jøde, muslim eller ikketroende kan sige ja til. Men synes man at indpakningen bliver for kristen, skal man selvfølgelig ikke sætte sit barn i en katolsk skole.

Skolelederen er dog villig til at gå langt for at for eksempel muslimske elever skal føle sig hjemme på skolen:

– Hvis der kommer en muslimsk familie og spørger, om de ikke nok kan få lov til at indrette et bederum på skolen, så vil jeg sige, at det er de meget velkomne til. Men eleverne kan ikke lade være med at deltage i morgensang, gudstjenesten mv. Det er obligatorisk på skolen. Vi er en katolsk skole. Det er vores rødder og det, der holder os sammen. Men vi er åbne for andre former for bøn i huset.

Peter Franklin konkluderer:

Skolens motto "Det er menneskets opgave at blive menneske" handler helt grundlæggende om, at vi gerne vil danne vores elever til ansvar for eget liv, for medmennesket og for verden – til forhåbentlig større frihed, retfærdighed og fred. Og så vil vi gerne hjælpe hvert enkelt barn på vej i forhold til den længste rejse af dem alle; nemlig "rejsen indad". – Ét citat fra Dag Hammar-sköld – på hvis allé, vi holder skole.

Skoleleder Peter Franklin taler ved Kristent-Muslimsk Samtaleforums konference på lørdag den 31. oktober 2020 omkring kl. 09.30.

Artiklen er også udgivet på Sameksistens [her](#).

BASIS FOR KRISTENT- MUSLIMSK SAMTALEFORUM

KMS er et netværk for kristne og muslimske ledere, som er udsprunget af en række årlige konferencer siden 2006.

KMS' formål er at fremme den fælles religionssamtale og værne om og bidrage til udviklingen af det danske samfund som et demokratisk og inkluderende samfund.

KMS' MÅL ER

- at etablere kommunikationskanaler, netværk og relationer, præget af åbenhed og tillid mellem kristne og muslimske ledere
- at identificere, analysere og bearbejde spændingsfyldte problemstillinger
- at tage initiativer, hvor kristne og muslimer i fællesskab kan bidrage til samfundets positive udvikling

KMS' mål søges opnået gennem forskellige former for samvær, samtale og samarbejde mellem kristne og muslimske ledere såsom fælles arbejdsgrupper, seminarer, konferencer, studierejser, udgivelser, pressemeddelelser mv.

KMS består af ledere fra kristne og muslimske trossamfund, organisationer, foreninger mv. i Danmark, som kan tilslutte sig KMS' formål og mål.

Ved den årlige konference nedsættes en styregruppe, som bl.a. planlægger den kommende konference. Ved konferencer og andre aktiviteter tilstræbes ligelig deltagelse af kristne og muslimer.

RAPPORTEN ER UDGIVET AF:

Stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmøde
Peter Bangs Vej 5B
2000 Frederiksberg

www.religionsmoede.dk
mail@religionsmoede.dk

Denne rapport må kun gengives med tydelig
kildeangivelse.

Rapporten er sammensat og redigeret af:
Ane Kirstine Brandt
Forsideillustration: Marie Skov